

Broedende Torenvalken Noorderbegraafplaats Ruud Vlek

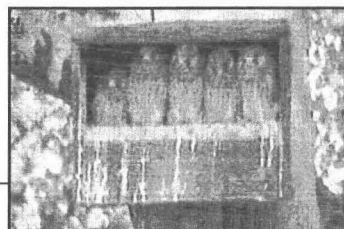

FOTO: H. KLAASSEN

Vijf jongen op een rijtje, juni 2001 of 2002

Mevrouw Bep ten Have-Kasteel woont in een seniorenflat gelegen aan de achterzijde van de Noorderbegraafplaats in Amsterdam-Noord. Vanuit haar woonkamer heeft ze een eersterangs uitzicht op een nestkast van Torenvalken. Het broeden van de valken volgt ze jaarlijks met grote interesse. Aan de hand van haar dagboekantekeningen heb ik onderstaande tabel kunnen samenstellen van het verloop van het broeden en het nestsucces van de Torenvalken op de Noorderbegraafplaats.

Bij een broedduur van de eieren van 30 dagen en een periode van 30 dagen van jongen op nest (tezamen 60 dagen), kan - met behulp van de uitvliegdata - de gemiddelde legdatum berekend worden op 25 april. Gemiddeld zijn jaarlijks 4,2 jong uitgekomen en 3,8 jongen uitgevlogen. De gemiddelde uitvliegdatum is 24 juni.

Deze uitkomsten zijn in overeenstemming met de literatuur. "Het begin van het broedseizoen valt meestal in de tweede helft van april." (Trap-Lind 1980: 40). Gemiddeld leggen Torenvalken 4,7 eieren, dus vaker 5-6 dan 4. De jaarlijkse legselgrootte op de Noorderbegraafplaats was mogelijk groter dan het vastgestelde aantal uitgekomen jongen. Niettemin is het gemiddelde aantal uitgevlogen jongen volledig in overeenstemming met de literatuur. Het Handbook Birds of the Western Palearctic noemt gemiddeld 3,7 uitgevlogen jongen per paar (Cramp & Simmons 1980: 299).

Er is een zekere regionale variatie. Bijlsma noemt gemiddelden van 3,9 uitgevlogen jongen in Noord-Holland, 3,6 in Zeeuws-Vlaanderen, 4,2 op Walcheren, 3,8 langs de IJssel, 4,4 jongen in de Achterhoek en 4,6 in Drenthe; totaal gemiddeld dus 4,1 uitgevlogen jongen per paar (Bijlsma 1993: 210, 212).

De broedresultaten hangen sterk af van het klimaat in de voorafgaande winter. Dit bepaalt het begin van de eileg. Hoe vroeger het legbegin hoe groter het legsel. Volgens Bijlsma hangt daardoor het aantal uitgevlogen jongen meer af van al of niet koude winters en late voorjaarstemperaturen dan van goede of slechte muizenjaren (zie ook Cavé 1968).

Literatuur

- Bijlsma, R.G. 1993. Ecologische Atlas van de Nederlandse Roofvogels. Schuyt & Co, Haarlem.
 Cavé, A.J. 1968. The breeding of the Kestrel, *Falco tinnunculus* L., in the reclaimed area Oostelijk Flevoland. Netherlands. Journal of Zoology, 18: 313-407.
 Cramp, S. & K.E.L. Simmons et al. 1980. Handbook Birds of the Western Palearctic. Volume II. Oxford University Press, Oxford London New York, 1980.
 Trap-Lind, I. 1980. De Torenvalk. Kosmos vogelmonografie, Amsterdam.

Vergelijkende tabel van 5 broedseizoenen, 2001-2005.

jaar	2001	2002	2003	2004	2005
1* valk op nest	15 febr.	23 jan.	7 en 21 jan.		
2* valk op nest		11 febr.		24 febr.	april
paren / nestelen		23 april		28 maart	6 april
teruggerekende legdatum	29 april	half april	25 april	19 april	26 april
aantal jongen	5 (9 juni)	5 (17 mei)	4 (26 mei)	4 (15 mei)	3
datums uitvliegen	28 juni, 5 juli	? (<15 juni)	24 en 26 juni	18 juni	25 juni
aantal uitgevlogen jongen	4	4	4	4	3

BRON: UITTREKSEL DAGBOEK B. TEN HAVE-KASTEEL, AMSTERDAM-NOORD (ARCHIEF VWGA).